

NOWINY RZESZOWSKIE

Rzeszów, wtorek 16 maja 1961 r.

ORGAN KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO PZPR

Nr 114 (3705) | Wyd. 4

Nakład 63.230

W obchodach Święta Ludowego weźmie gremialny udział cała ludność wiejska województwa rzeszowskiego

W NAJBLIŻSZA NIEDZIE LE, to jest w dniu 21. V. 1961 r., w kraju odbędą się uroczyste obchody Święta Ludowego. W dniu tym cała wieś województwa rzeszowskiego, chłopi ZSL-owcy, PZPR-owcy i bezpartyjni manifestować będą na rzecz realizacji programu Frontu Jedności Narodu, budowy socjalizmu w naszym kraju i utrwalenia pokoju na świecie.

W tym roku, obchodząc po raz 17 Święto Ludowe w wolnej ludowej Ojczyźnie, obchopi zorganizowani w partiach politycznych dadzą wyraz — jak to uczynili niedawno w czasie kampanii wyborczej — wspólnocie celów i jednemu działaniu w walce o realizację zadań wynikających z założeń 5-letniego planu gospodarczego oraz programu FJN, przyjętego przez całe społeczeństwo polskie w wyborach w dniu 16 kwietnia br.

W ramach obchodów Święta Ludowego na terenie województwa rzeszowskiego, w każdym powiecie będą organizowane liczne wiece połączone z imprezami artystycznymi, pokazy maszyn i narzędzi rolniczych, uroczyste akademie oraz otwarte zebrała wiejskich kół ZSL i POP PZPR, z udziałem szerokich rzesz społeczeństwa wiejskiego.

Olbrymi, niespotykany w historii naszego kraju dorobek klasy robotniczej i chłopstwa pracującego w okresie istnienia władzy ludowej jest poważnym czynnikiem dalszej mobilizacji mas chłopskich do realizacji wytycznych polityki partii i rządu na wsi. Ta społecznie szeroko rozwijająca się aktywność wsi winna przyczynić się do pełnego wykonania zadań gospodarczych o osiągnięcia planowanego wzrostu produkcji, wykorzystania rezerw istniejących w rolnictwie, podniesienia kultury rolnej, kultury i oświaty oraz dobrobytu wsi i całego kraju.

Szczególnie powinno się to wyrażać w umacnianiu i usprawnianiu pracy rad narodowych, a zwłaszcza rad gromadzkich, aby stały się one faktycznym gospodarzem na swoim terenie, w popularny-

zacji idei umasowienia kółek rolniczych, w propagowaniu postępu w rolnictwie, przede wszystkim wielkiego programu mechanizacji, melioracji, podniesienia wiedzy zawodowej rolników, w inżynierowaniu i rozwijaniu czytnów społecznych, w pogłębianiu powszechnego zrozumienia i poparcia dla polityki rolnej, dla całej polityki wewnętrznej i zagranicznej naszego rządu, dla pokojowej polityki państw socjalistycznych.

Realizacja tych założeń będzie możliwa drogą codziennej, twórczej pracy wszystkich mieszkańców naszych wsi. Tegoroczne obchody Święta Ludowego mają być przegładem dotychczasowego dorobku i osiągnięć wsi rzeszowskiej. W dniu 13. V. br. odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Porozumiewawczej Partii i Stronnictw Politycznych, na którym przedyskutowano i ustalono program obchodów Święta Ludowego. Zakłada się, że w tegorocznych obchodach (wiecie, akademie, zebrała) weźmie udział posłowie ziem rzeszowskiej, radni WRN i PRN, działacze PZPR, ZSL i SD oraz przedstawiciele organizacji masowych. Przewidziany jest również duży udział organizacji młodzieżowych i kobiecych.

Przy wykorzystaniu różnych środków propagandy należy zapoznać szersze społeczeństwo naszego województwa z programem obchodów Święta Ludowego w celu umożliwienia szerokim masom wzięcia udziału w obchodach. Wojewódzka Komisja Porozumiewawcza Partii i Stronnictw Politycznych w Rzeszowie wzywa szerokie rzesze społeczeństwa wiejskiego do masowego udziału w obchodach Święta Ludowego, organizowanych przez Zjednoczone Stronnictwo Ludowe przy współudziale Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i Stronnictwa Demokratycznego.

WOJEWÓDZKA KOMISJA POROZUMIEWAWCZA PARTII I STRONNICTW POLITYCZNYCH W RZESZOWIE

Sejm trzeciej kadencji rozpoczął obrady

Nowo wybrani posłowie, którzy przybyli do Warszawy, korzystając z wolnego czasu w niedzielę zwiedzają gmach Sejmu.

Na zdjęciu: Posłowie — rolnik Kazimierz Król z powiatu opoczyńskiego i nauczyciel Tadeusz Uchwat z Jarosławia w sali posiedzeń komisji, w której zawieszono obraz Jana Matejki „Konstytucja 3 Maja”.

CAF — fot. Wdowiński

Izba ponownie wybrała: Czesława Wycecha — marszałkiem Sejmu Aleksandra Zawadzkiego — przewodniczącym Rady Państwa Józefa Cyrankiewicza — prezesem Rady Ministrów

WARSZAWA

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, powołany z woli narodu w wyborach z 16 kwietnia br., zebrał się 15 bm. na pierwsze swe posiedzenie. Odbywające się po raz czwarty w Polsce Ludowej posiedzenie Izby, inaugurujące nową kadencję, miało uroczysty charakter. Posłowie zebrałi się w sali sejmowej już na kilka minut przed godziną 16. Po lewej stronie sali zasiadli członkowie PZPR, dalej — ZSL, SD i bezpartyjni, którzy — zgodnie z tradycją — zajęli ławy po prawej stronie sali sejmowej.

W loży dyplomatycznej zasiadli przedstawiciele państw obcych akredytowani w naszym kraju. Do ostatniego miejsca wypełniona jest łóża prasowa, w której obok kilkudziesięciu dziennikarzy reprezentujących prasę krajową, radio i telewizję, widzimy wielu korespondentów zagranicznych.

Również na galerii dla publiczności — głowa przy głowie.

Dochodzi godzina 16. Rozbłyskują światła jupiterów, terkoczą kamery telewizyjne, błyskają flesze fotoreporterów. Na salę sejmową wchodzi i zajmują miejsca w pierwszych ławach poselskich: sekretarz KC PZPR — Władysław Gomułka, Aleksander Zawadzki, Józef Cyrankiewicz i pozostali członkowie Biura Politycznego KC PZPR, a także prezes NK ZSL — Stefan Ignar, przewodniczący CK SD — Stanisław Kulczyński i członkowie najwyższych władz obydwu stronnictw.

Natomiast ławy Rady Państwa i rządu pozostawały w tym momencie puste.

Punktualnie o godzinie 16 na podium prezydiał wchodzi marszałek — senior, najstarszy wiekiem poseł Bolesław Drobner. Wygłasza on przemówienie inauguracyjne, którego Izba słucha w pełnym powagi skupieniu.

Z kolei następuje uroczysty moment ślubowania poselskiego. Wszyscy obecni wstają z miejsc. Marszałek — senior odczytuje następujący tekst ślubowania:

„Ślubuję uroczysto, jako poseł na Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, pracować dla dobra narodu pol-

skiego i pogłębiać jego jedność, przeznacząc się do umacniania więzi władzy państwowej z ludem pracującym miast i wsi, czynić wszystko dla utrwalenia niepodległości i suwerenności, dla pomysłnego, socjalistycznego rozwoju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej!”

Bolesław Drobner powołuje do odczytania listy posłów najmłodszą wiekiem posłankę — Zofię Grzebisz (PZPR), która akurat w tym dniu kończy 23 lata. Kolejno, według alfabetu, posłowie, których nazwiska

(Ciąg dalszy na str. 2)

Zapraszamy na spotkanie

Już dziś, tj. we wtorek 16 bm., w Zmięgorodzie i Kolanowicach (pow. Jasło) odbędzie się spotkanie czytelników i radiolubaczy z dziennikarzem „Nowin Rzeszowskich” i rozgłośni Polskiego Radia, zorganizowane w ramach Dni Oświaty, Książki i Prasy. Spotkania te połączone zostaną z imprezami artystycznymi na program której złożą się piosenki, monologi i atrakcyjne konkursy zgaduj — zgadula. Zwycięzcy konkursów otrzymają nagrody.

Początek spotkań w Zmięgorodzie o 15.30, w Kolanowicach o 20.00. Zapraszamy!

XIV W.P.
WARSZAWA • BERLIN • PRAGA

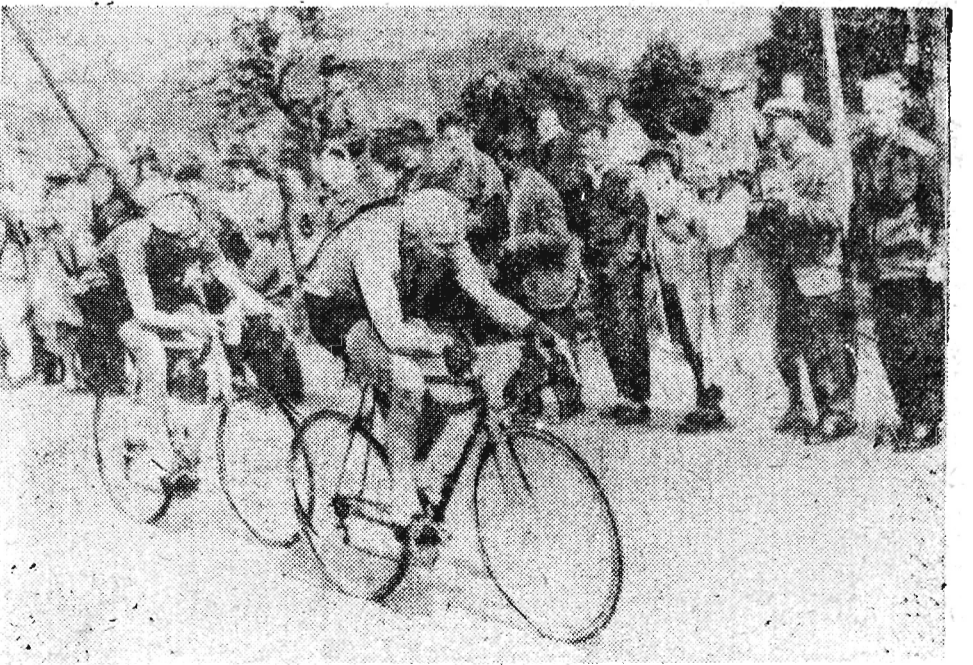
Kłeska zespołu polskiego na przedostatnim etapie

Nawet najwięksi pesymiści nie sadzili, że przedostatni etap XIV Wyciągu Pokoju, zakończy się tak katastrofalnie dla polskiego zespołu. Na XII etapie z Taboru do Brna długocel 12 km straciliśmy nie tylko drugie miejsce, ale spadliśmy na czwartą pozycję w klasyfikacji zespołowej. To była prawdziwa klęska, jakiej nikt się nie spodziewał. Okazało się, że groźni są nie tylko Niemcy, ale także Rumuni. Do obu tych zespołów straciliśmy po przeszło 24 min., zajmując na tym nieszczytnym etapie przedostatnie 13 miejsce. Nie wiele brakowało, aby także Szwedzi wyprzedzili nas w klasyfikacji drużynowej. Rumuni są obecnie lepsi od Polki o blisko 6 min., natomiast nasza przewaga nad Szwedzami wynosi niecałe 2 min. Nielatwe więc zadanie czeka naszych reprezentantów na ostatnim etapie do Pragi.

Zwycięzcą XII etapu został lider — Melichow. Najlepszy z Polaków — Fornalczyk zajął dopiero 34 miejsce, a Królak — 35. Dalekie miejsca zajęli pozostali nasi

reprezentanci: 43 — Gązda, 48 — Beker, 56 — Piechaczek i 58 — Jarzębski. Nic zatem dziwnego, że Polacy pogorszyli swoje lokaty w klasyfikacji po XII etapie. Gązda z 9 spadł aż na 20 miejsce, mając czas gorszy od lidera, którym w dalszym ciągu jest Melichow, o ok. 30 min., pozostali nasi reprezentanci zajmują miejsca: 28 — Królak, 29 — Fornalczyk, 30 — Beker, 44 — Piechaczek i 49 — Jarzębski. Przewodnik wysiłku, rewelacyjny Melichow, wy-

(Ciąg dalszy na str. 2)

Na zdjęciu: Pietrow (ZSRR) i Denson (Anglia) — zwycięzcy XI etapu Karlove Vary — Tabor samotnie zdążają do mety. CAF — telefoto Dąbrowiecki

Uwaga Czytelnicy!

W czwartkowym numerze „Nowin Rzeszowskich” nasz popularny już Oldboy, po listopadowej przerwie ma moc interesujących spraw do poruszenia w swym cotygodniowym komentarzu. No, bo niespodzianek w I i II lidze było sporo.

A więc jak doszło do porażki w Zabrze?

I jak przyszło zwycięstwo nad morzem?

Sympatyków sportu żułowego zapewniamy, że nie zapomniemy o obrachunkach.

W części informacyjnej, ciekawostki z przygotowaniem do Wojewódzkiej Spartakiady i Wyciągu Kolarskiego „O Wielką Nagrodę Bieszczadów”.

CIĘKAWOSTKA

PRZYTMONOŚĆ UMYŚLU KONTROLERA POCIĄGU URATOWAŁA ŻYCIĘ CHOREMU

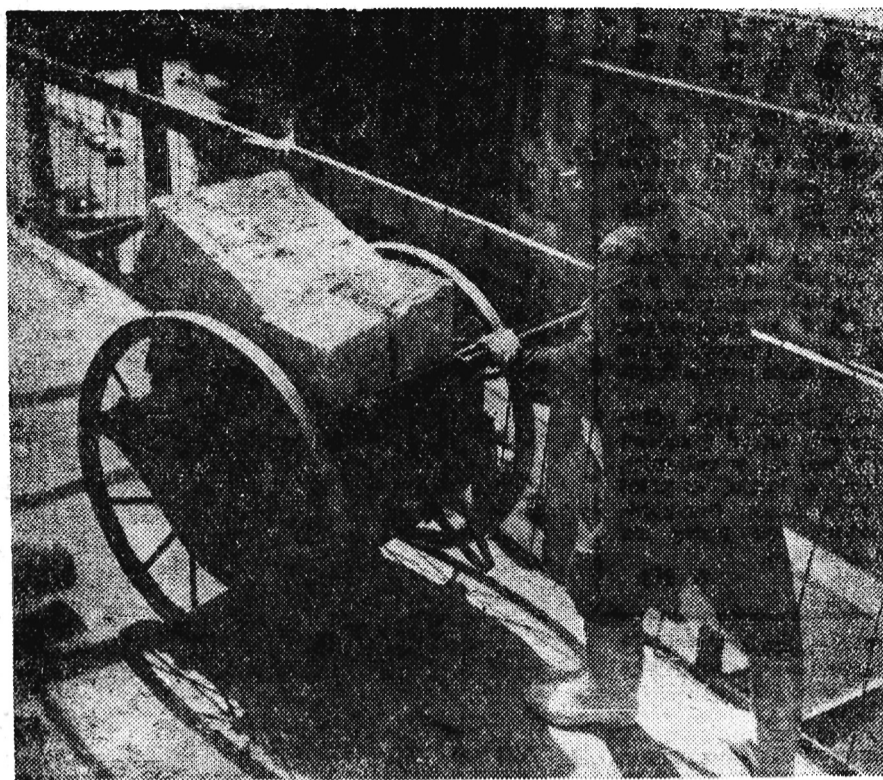
Jeden z podróżnych jadący w pociągu pospiesznym Genua — Mediolan dostał nagłego ataku serca. Lekarz znajdujący się przypadkowo w tym samym pociągu stwierdził, że życie chorego zależy od możliwości udzielenia mu natychmiastowej pomocy przez założenie aparatu do sztucznego oddychania. Obecny przy diagnozie kontroler wyrzucił na pierwszy stację, przez którą przejeżdżało, kartkę wywołującą pomocy, wraz z wy-

DNIA

kazem potrzebnych rzeczy — naczelnik stacji podniósł kartkę i telefonicznie przekazał wiadomość do Mediolanu.

Na dworcu czekała na chorego karetka pogotowia, lekarz i potrzebne aparaty oraz lekarstwa. Przewieziony natychmiast do szpitala chory odzyskał po pewnym czasie przytomność i życie jego nie zagraża obecnie żadne niebezpieczeństwo.

ZAPEWNIĄC BEZPIECZEŃSTWO PRACY NA BUDOWACH — UNIKNIEMY WYPADKÓW

Gościł u nas red. Willi Becker

W ubiegłym tygodniu przebywał w naszym województwie Willi Becker, dziennikarz zachodnoniemiecki z Mannheimu, korespondent radia berlińskiego NRD oraz Edward Otte, pracownik Ośrodka Kultury i Informacji NRD w Warszawie.

Z dyskusji nad papierosami i rakiem płuc

Rozpoczęta jakiś czas temu dyskusja — czy palenie papierosów jest przyczyną raka płuc — trwa. Uczni amerykańscy na ogół twierdzą stoją na stanowisku, że z wszystkich czynników rakotwórczych, jeśli chodzi o raka płuc, najgroźniejszy jest papieros. Nie wszyscy się z tym zgadzają.

Na budowach całego kraju zatrudnionych jest blisko 800.000 pracowników. W tej liczbie wielu robotników pracuje w trudnych warunkach na rusztowaniach, dachach itp. gdzie nie przestrzeganie przepisów budowlanych i przepisów bezpieczeństwa pracy może łatwo spowodować wypadek.

CZŁOWIEK NA ROWIE

RZE, Obok biegnie pies, w pysku trzyma teczke. Precinają na ukos niewielki plac — kiedyś tutaj były domy — odprowadzani spojrzeniami kilku przechodniów. Jest pogodnie, ciepło. W powietrzu unosi się zapach świeżej zaprawy murarskiej.

To był pierwszy cios. Drugi spadł w jesieni 1944 roku. Pokonani faszyci, z granatem w ręce, wycofując się niszczyli budynek za budynkiem. Przez tydzień płonęło miasto, miesiąc spedziły mieszkańcy w piwnicach.

wszystkich starczyło miejsca. Pozostali wrócili do piwnic i bunkrów, które były teraz jedynym mieszkaniem. Niedobry to był rok, głodny, ubogi. Puszki od konserw służyły za garnki, za pokarm — zmarzniałe kartofle i buraki.

Małe miasteczko Zmigród

deszła pomoc państwa. Ludowa władza borykała się z rozlicznymi kłopotami: z niedostatkami i wrogiem, z głodem i ruiną, nie mogła dać za wiele. Z pierwszej pożyczki ludzie deklarowali udział w gminną spółdzielnię.

Przedemną ścianą nowo zbudowanych kamieniczek. W Zmigrodzie powstało około 30 nowych domów, w budowie jest dalszych 15. Czynne są trzy szkoły: 11-letnia ogólnokształcąca, 2-letnia rolnicza i podstawowa.

Gdzie ludzie żyją najdłużej?

Związek Radziecki — krajem „stulatków“

* PRZEDĘ WSZYSTKIM NA WSIACH I — KOBIETY * PRZODUJĄ REPUBLIKI POŁUDNIOWE

„Więstnik Statystiki“ opublikował w kwietniowym numerze niezwykle interesujące dane o długowieczności w Związku Radzieckim i niektórych innych kra-

Jach. Otóż okazuje się, że w ZSRR żyje prawie 22 tysiące osób liczących ponad 100 lat, podczas gdy w USA (r. 1950) tylko 2 tysiące, w Anglii (r. 1951) 301 osób, we Francji (1916) — 261, a w Japonii — tylko 97 osób.

Ciekawostki o książkach

JEDEN DZIEŃ NA ŚWIECIE W 1935 roku ukazała się książka pt. „Jeden dzień na świecie“. Na tę książkę złożyły się reportaże nadane z całego świata.

SŁOWNIK WIECHA

Miłośnicy wiechowskiego dialektu otrzymają niedługo interesującą pozycję. Będzie to słownik opracowany przez wybitnego językoznawcę prof. Br. Wieczorkiewicza, badacza miejscowej gwary Warszawy.

Ponad 1.700.000 wypożyczeń

15-LECIE POWIATOWEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W ŁAŃCUCIE

W styczniu 1946 roku zorganizowana została powiatowa i miejska biblioteka w Łańcucie, która w ubiegłą niedzielę uroczystie obchodziła 15-lecie swej działalności. Wraz z kadra bibliotekarską z terenu powiatu, w jubileuszu zastępowali placówki kulturalno-oświatowej udział wzięli przedstawiciele miejscowych władz i partii — przewodniczący Prezydium PRN tow. Dul, który wyróżnionym pracownikom bibliotekarskim

całego Związku Radzieckiego wynosi 10 osób na 100 tysięcy mieszkańców, w RSFR — 8, w Ukraińskiej Republice — 6, w Białoruskiej — 13, Uzbekkiej i Kazachskiej — 10, lecz w Gruzińskiej SRR — 51, w Azerbajdzjańskiej — 84, Ormiańskiej — 33.

W poszczególnych rejonach republik wskaźnik ten jest niekiedy o wiele wyższy. I tak w Dagestańskiej i Północnoosetyńskiej ASRR wskaźnik ten wynosi 70, w Nachiczewańskiej ASRR — 112, a w Nagorno-Karabachskim Okręgu Autonomicznym na 100 tysięcy mieszkańców przypada aż 144 osób liczących ponad 100 lat.

wręczył 20 dyplomów, premię w łącznej sumie około 8 tys. złotych oraz 75 nagród książkowych, i sekretarz KP Łańcut tow. W. Urban; z Rzeszowa zaś przybyli wicedyrektor Woj. Biblioteki mgr L. Tokarska oraz dr F. Błoński, który w imieniu Komisji Kultury i Oświaty Woj. Rady Nar. przekazał życzenia dalszej owocnej pracy. Wśród wyróżnionych dyplomami jest kierownik czka Powiatowej i Miejskiej Biblioteki ob. Eugenia Czado, która pracuje na tym stanowisku od początku istnienia placówki, JAN MICHONO kierownik najstarszego punktu bibliotecznego we wsi Cierpisz, najstarsza bibliotekarka gromadzka ze wsi Białobrzegi Janina Pelcowa, a także Kazimierz Chrzan — ostatni bibliotekarz „Mrówki” — pierwszy Publicznej Biblioteki w Łańcucie jaka tu powstała przed 60 laty.

Podczas jubileuszowych uroczystości, bibliotekarze spotkali się z poetą Julianem Przybosiem, który mówił o swej pracy w Bibliotece Jagiellońskiej, a następnie o swym warsztacie pisarskim. Na zorganizowanym kiermaszu wraz z J. Przybosiem książki swoje podpisywali ludowi pisarze Rzeszowszczyzny: Jan Stryczek oraz Roman Turek z Wolf Dalszej. W ciągu 15 lat biblioteka łańcucka dokonała 1.758.392 wypożyczeń, a jej księgozbiór z 3.108 pozycji wzrósł do 150 tysięcy książek, z czego wiele jest z dziedziny popularno-naukowej. Na terenie powiatu już w roku 1956 „dopięto” w całości sieć bibliotek wiejskich, tak iż obecnie wieś łańcucka posiada 18 bibliotek gromadzkich oraz 34 punkty biblioteczne. Z okazji jubileuszu biblioteka wystąpiła z interesującą wystawą, obrazującą osiągnięcia i metody pracy wśród czytelników w mieście i na wsi. BI.

Alinę Janowską (na zdjęciu) zobaczymy w roli Lucyny w filmie Andrzeja Wajdy pt. „Samson”. Film realizowany jest wg znanej powieści Kazimierza Brandysa o tym samym tytule.

wrażenie, że ambicjonalne względy też niemają grają tutaj rolę. Zmigród miał prawa miejskie bardzo dawno, świadczą o tym za- bytki znajdujące się na jego terenie. Degradację do rangi wsi odczuli mieszkańcy jak osobistą krzywdę. Słuszne to, czy niesłuszne? Nie podejmuję się w tej chwili o- biektynego sądu, ale mam wrażenie, że nie sama nazwa świadczy o tym, czy dany ośrodek jest wsią czy miastem — ważny jest w tym wypadku porządek, zagospodarowanie, czystość. Są wsie, które mogłyby służyć przykładem niejednemu miastu; są miasta, których naśladowanie nie wyszłoby na dobre żadnej wsi. Od gospodarzy danej miejscowości to zależy, od jej mieszkańców.

Przewodniczący Gromadzkiej Rady wspomina w rozmowie o obywatelu Jakubowskim — zmigrodzkim amatorze historyku. Chciałbym się dowiedzieć, skąd pochodzi nazwa miasteczka. Wstępujemy do ob. Jakubowskiego, ale niestety, nie otrzymujemy pewnych informacji. Podobno nazwa Zmigród wywodzi się od słów „zweni gród”, czyli „dzwoniący gród” — gród dzwoniący na wróg w czasie najazdu nieprzyjaciół. Wynikałoby z tego, że Zmigród niejedną raz w historii dotknęła klęska wojny.

Zanim opuścimy miasteczko, jeszcze wizyta w bibliotece. Sympatyczna bibliotekarka ob. Maria Plato, prezentuje nam swój 6-tysięczny księgozbiór. Biblioteka liczy około 300 czytelników — przekrój społeczny bogaty. Daje się tylko zauważyć, że zimą czytają książki ludzie starsi, wiosną przeważnie młodsi. Największym powodzeniem cieszy się Kraszewski, Prus, Orzeszkowa. W ostatnim okresie dużo ludzi czyta Szolochowa, Hemingway'a. Z polskich współczesnych poszukiwany jest Fiedler i autorzy powieści partyzanckich.

I już pora wyjechać z miasteczka. Jeszcze raz popatrę na rynek: właśnie w tej chwili wychodzi ze szkoły młodzież. Idą uśmiechnięci, weseli, rozgadani... ukradkiem biorą dla siebie cząstki ich radości. JERZY WALAWSKI

